

FREQUENCY OF ANXIETY AND DEPRESSIVE DISORDERS DURING CHEMOTHERAPY IN PATIENTS WITH MALIGNANT TUMORS OF THE REPRODUCTIVE SYSTEM

Tajimuratova Elza Khabibullaevna

Lecturer at Karakalpakstan Medical Institute

Abstract

This thesis examines the prevalence and clinical characteristics of anxiety and depressive disorders observed in patients with malignant tumors of the reproductive system during chemotherapy. Psychological stress associated with an oncological diagnosis, the duration of treatment, adverse effects of chemotherapy, and uncertainty regarding disease prognosis may significantly affect patients' mental health. The study focuses on identifying symptoms of anxiety and depression, assessing their severity, and analyzing their relationship with clinical factors. The findings may have practical significance for the early detection of mental disorders, determining the need for psychological and psychiatric support, and improving the effectiveness of comprehensive treatment in patients with malignant tumors of the reproductive system.

Keywords

reproductive system, malignant tumor, chemotherapy, anxiety, depression, psycho-emotional state, mental disorders, quality of life, psycho-oncology.

REPRODUKTIV TIZIM XAVFLI O'SMALARIDA KIMYOVIY TERAPIYA FONIDA XAVOTIR VA DEPRESSIV BUZILISHLARNING UCHRASH CHASTOTASI

Tajimuratova Elza Xabibullaevna

Qoraqolpog'ston tibbiyot institutida oqituvchi

Annotatsiya. Ushbu tezisdagi reproduktiv tizim xavfli o'smalari bilan kasallangan bemorlarda kimyoviy terapiya jarayonida kuzatiladigan xavotir va depressiv

“ZAMONAVIY TA’LIM VA TILSHUNOSLIK RIVOJI”

nomli respublika ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi

VOLUME-1, ISSUE-6, 2026

buzilishlarning uchrash chastotasi hamda ularning klinik xususiyatlari o‘rganiladi. Onkologik tashxis, davolash jarayonining davomiyligi, kimyoviy terapiyaning nojo‘ya ta’sirlari va kasallik prognozi bilan bog‘liq psixologik zo‘riqish bemorlarning ruhiy holatiga sezilarli ta’sir ko‘rsatishi mumkin. Tadqiqotda xavotir va depressiv belgilarni aniqlash, ularning namoyon bo‘lish darajasini baholash hamda klinik omillar bilan o‘zaro bog‘liqligini tahlil qilish ko‘zda tutiladi. Olingan natijalar reproduktiv tizim xavfli o‘smalari bilan og‘rigan bemorlarda ruhiy buzilishlarni erta aniqlash, psixologik va psixiatrik yordamga ehtiyojni belgilash hamda kompleks davolash samaradorligini oshirishda amaliy ahamiyat kasb etadi.

Kalit so‘zlar: reproduktiv tizim, xavfli o‘sma, kimyoviy terapiya, xavotir, depressiya, psixoemotsional holat, ruhiy buzilishlar, hayot sifati, psixoonkologiya.

KIRISH

Reproduktiv tizim xavfli o‘smalari bilan kasallangan bemorlarda onkologik tashxisning qo‘yilishi va keyingi davolash jarayoni nafaqat jismoniy, balki ruhiy holatga ham sezilarli ta’sir ko‘rsatadi. Ayniqsa, kimyoviy terapiya davomida kuzatiladigan nojo‘ya ta’sirlar, davolash natijasiga oid noaniqlik, kasallikning qaytalanishidan qo‘rquv hamda kundalik hayot tarzining o‘zgarishi bemorlarda xavotir va depressiv holatlarning shakllanishiga olib kelishi mumkin.

Xavotir va depressiv buzilishlar onkologik bemorlarning davolash jarayoniga munosabati, shifokor tavsiyalariga rioya qilishi, ijtimoiy faolligi va hayot sifatiga salbiy ta’sir ko‘rsatishi mumkin. Shu sababli kimyoviy terapiya olayotgan bemorlarda ruhiy holatni muntazam baholash, xavotir va depressiv alomatlarni erta aniqlash kompleks davolashning muhim tarkibiy qismlaridan biri hisoblanadi.

Reproduktiv tizim xavfli o‘smalarida mazkur muammo alohida ahamiyat kasb etadi, chunki kasallik va uning davolash usullari bemorning reproduktiv salomatligi, tana qiyofasi, oilaviy munosabatlari va ijtimoiy moslashuviga ham ta’sir qilishi mumkin.

“ZAMONAVIY TA’LIM VA TILSHUNOSLIK RIVOJI”
nomli respublika ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-6, 2026

Bu omillar ruhiy zo‘riqishni kuchaytirib, psixoemotsional buzilishlarning namoyon bo‘lish ehtimolini oshiradi.

Mazkur tezisning maqsadi reproduktiv tizim xavfli o‘smalari bilan kasallangan bemorlarda kimyoviy terapiya fonida xavotir va depressiv buzilishlarning uchrash chastotasini aniqlash hamda ularning klinik xususiyatlarini baholashdan iborat.

ASOSIY QISM

Reproduktiv tizim xavfli o‘smalari bilan kasallangan bemorlarda kimyoviy terapiya jarayoni ruhiy holatga sezilarli ta’sir ko‘rsatishi mumkin. Davolashning uzoq davom etishi, nojo‘ya ta’sirlarning yuzaga kelishi, kasallik prognoziga doir xavotir hamda kundalik hayot faoliyatining cheklanishi bemorlarda psixoemotsional zo‘riqishni kuchaytiradi. Natijada xavotir, tushkun kayfiyat, uyqu buzilishi, emotsional beqarorlik va ijtimoiy chekinish kabi holatlar kuzatilishi mumkin.

Xavotir buzilishlari odatda kasallikning qaytalanishi, davolash samarasiz bo‘lishi, og‘riq, tashqi ko‘rinishdagi o‘zgarishlar va reproduktiv funksiyaning buzilishi bilan bog‘liq qo‘rquvlar orqali namoyon bo‘ladi. Depressiv holatlar esa kayfiyatning pasayishi, qiziqishning kamayishi, tez charchash, umidsizlik hissi va ijtimoiy faollikning susayishi bilan xarakterlanadi. Mazkur belgilar bemorning umumiy ahvolini og‘irlashtirib, davolashga bo‘lgan motivatsiyasiga ham ta’sir ko‘rsatishi mumkin.

Kimyoviy terapiya fonida xavotir va depressiv buzilishlarning uchrash chastotasini baholash bemorlarning ruhiy holatini erta aniqlash imkonini beradi. Bunda psixoemotsional simptomlarning darajasi, davomiyligi va klinik belgilar bilan o‘zaro bog‘liqligini hisobga olish muhim. Shuningdek, ruhiy buzilishlarning namoyon bo‘lishida bemorning yoshi, kasallik bosqichi, davolash davomiyligi, oilaviy va ijtimoiy qo‘llab-quvvatlash darajasi kabi omillar ham muhim ahamiyat kasb etadi.

Shu sababli reproduktiv tizim xavfli o‘smalari bilan kasallangan bemorlarda kimyoviy terapiya jarayonida psixoemotsional holatni kompleks baholash va xavotir-

“ZAMONAVIY TA’LIM VA TILSHUNOSLIK RIVOJI”
nomli respublika ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-6, 2026

depressiv buzilishlarni erta aniqlash davolash samaradorligini oshirish hamda bemorlarning hayot sifatini yaxshilashga xizmat qilishi mumkin.

XULOSA

Reproduktiv tizim xavfli o‘smalari bilan kasallangan bemorlarda kimyoviy terapiya jarayonida xavotir va depressiv buzilishlarning uchrashi klinik jihatdan muhim muammo hisoblanadi. Ushbu holatlar bemorning ruhiy barqarorligi, davolashga moslashuvi va umumiy hayot sifatiga salbiy ta’sir ko‘rsatishi mumkin.

Xavotir va depressiv belgilarni erta aniqlash, ularning og‘irlik darajasini baholash hamda klinik omillar bilan bog‘liqligini hisobga olish bemorlarga kompleks yondashuvni tashkil etishda muhim ahamiyatga ega. Ayniqsa, kimyoviy terapiya olayotgan bemorlarda psixoemotsional holatni muntazam monitoring qilish psixologik va psixiatrik yordamga ehtiyojni o‘z vaqtida aniqlash imkonini beradi.

Shunday qilib, reproduktiv tizim xavfli o‘smalarida kimyoviy terapiya fonida xavotir va depressiv buzilishlarni o‘rganish nafaqat klinik-psixopatologik, balki amaliy jihatdan ham dolzarb bo‘lib, bemorlarning hayot sifatini yaxshilash va davolash samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Zigmund A.S., Snaith R.P. The Hospital Anxiety and Depression Scale. *Acta Psychiatrica Scandinavica*. 1983;67(6):361–370.
2. American Psychiatric Association. *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders: DSM-5-TR*. Washington, DC: American Psychiatric Association Publishing, 2022.
3. Holland J.C., Breitbart W.S., Jacobsen P.B., Loscalzo M.J., McCorkle R., Butow P.N. *Psycho-Oncology*. 3rd ed. Oxford University Press, 2015.
4. Aaronson N.K., Ahmedzai S., Bergman B. et al. The European Organization for Research and Treatment of Cancer QLQ-C30: A quality-of-life

“ZAMONAVIY TA’LIM VA TILSHUNOSLIK RIVOJI”
nomli respublika ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-6, 2026

instrument for use in international clinical trials in oncology. *Journal of the National Cancer Institute*. 1993;85(5):365–376.

5. Mitchell A.J., Chan M., Bhatti H. et al. Prevalence of depression, anxiety and adjustment disorder in oncological, haematological and palliative-care settings: a meta-analysis. *The Lancet Oncology*. 2011;12(2):160–174.

6. World Health Organization. *Cancer: Key Facts*. Geneva: WHO.

7. National Comprehensive Cancer Network. *NCCN Clinical Practice Guidelines in Oncology: Distress Management*. NCCN.